OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 28 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . f 7.50
" " " " Java. . . . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 13.—

De OOSTPOST voorschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 7 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

DE OPENSTELLING DER NEGENTIEN HAVENS IN OOST INDIE.

(*Vervolg.*)

Dat de adviezen der kamers van koophandel en fabrieken van de beide grootste Nederlandsche handelssteden in lijnregten strijd zijn met het belang van onzen Nederlandsch Indischen handel zal wel geen breedvoerig betoog behoeven.

Met leedwezen zagen wij dan ook den Nederlandschen handel zoowel als zijne vertegenwoordigers in hunne adressen en adviezen in meerdere of mindere mate eene handelspolitiek verkondigen, die ten doel heeft om de belangen van den Nederlandsch Indischen handel geheel en al op te offeren aan het monopolie van het moederland.

Hooren wij nog eenmaal het gevoelen der Staathuishoudkunde over den alleenhandel, zoo als Nederland die op zijne kolonien wel zoude wenschen te behouden.

Al is er in hetgene wij zullen aanhalen slechts sprake van Frankrijk, in vele opzigten kan zulks ook op Nederland worden toegepast.

Om den rijkdom van een land te doen toenemen, moet men het verstand en den ijver van zijne bewoners ontwikkelen; maar het stelsel van in en uitgaande regten beschermt luiheid en de onwetendheid. Vele schrijvers beweren wel, dat indien het fabrijkwezen in eenen Staat vrij is, men de vreemde voortbrengers kan uitsluiten, zonder dat er een monopolie uit ontstaat. Voorzeker is het kwaad minder groot, dan in het geval het aantal nationale voortbrengers beperkt ware; er bestaat, als men wil, slechts een half monopolie; maar het gevolg daarvan is toch altijd, dat de verbetering in de nijverheid zoude worden teruggehouden, en dat de voortbrengselen duurder zouden worden. Onze grofsmederijen zijn sinds eenige jaren vooruitgegaan; maar verbeeldt men zich dan, dat deze vooruitgang niet schielijker en belangrijker zoude geweest zijn, indien men niet de beleefdheid gehad hadde, om de onderneming tegen alle bezorgdheid voor vreemde mededinging te vrijwaren? Een verlicht man, die wegens zijnen stand in staat moest zijn om de fabrijkaadje van ijzer goed te kennen, zeide mij reeds vóór vijftien of zestien jaren: „deze tak van nijverheid wordt in die mate „door inkomende regten beschermd, dat men van „zijne smederijen aanzienlijke winsten kan verkrijgen, „zonder dat men de sleur verlaat, en dat een goed „deel van onze nijverheidsondernemingen nog het „bewijs van volslagene onwetendheid oplevert." Men weet, hoe zeer Engeland door zijne tollen zijne zijdefabrieken beschermd heeft; en men heeft de gevolgen dezer bescherming opgehemeld. Huskisson, toen hij Minister en Directeur van het handelswezen geworden was, legde hieromtrent dit gevoelen aan den dag: „het monopolie heeft hier te weeg gebragt, „wat het altijd te weeg zal brengen, eene algeheele „onverschilligheid om het fabrijkaat tot meerdere vol„komenheid te brengen. Die belangelooze naijver, „die de ziel der nijverheid is, en die zich onophou„delijk toelegt om wederom voort te brengen, en om „zoo goedkoop mogelijk te verkoopen, is te gronde „gegaan. Dank zij het verbodstelsel! Daaraan is het „toe te schrijven, dat wij in het fabrijkaat van zijde „bij onze buren achtergebleven zijn. Jammerlijk ge„volg van dien doodslaap, die de nijverheid ten deele „valt, wanneer verbodswetten haar in eenen toestand „van vadsige zekerheid werpen." Er is dikwijls over gesproken, om in de Staatsuitgaven te bezuinigen; maar wij zijn nog zoo weinig verlicht, en wij kennen nog zoo weinig onze belangen, dat wij aan die groote bezuiniging niet denken, die men ons, in onze bijzondere uitgaven, mogelijk zoude maken, indien men wilde ophouden om den arbeid aan banden te leggen, en de koopwaren in prijs te doen stijgen. En dat zijn toch nog al drukkende belastingen, die men ons oplegt boven degene, die met zoo vele woorden in de begrooting staan geschreven.

Een inkomend regt op eene koopware te stellen, is hetzelfde als den verbruiker te verpligten om haar duurder dan noodig is te betalen, niet slechts wanneer zij van buiten inkomt, maar ook wanneer zij in het binnenland vervaardigd wordt, omdat de nationale voortbrengers de prijzen kunnen verhoogen, of op een hoogen stand blijven houden, zonder dat men de mededinging behoeft te vreezen.

Het is eene treurige aardigheid om de fabrijkanten, die door verbodswetten beschermd worden, op eenen toon van zelfvoldoening te hooren zeggen: wij zullen dezen tak van nijverheid doen bloeijen en gij zult niet langer schatpligtig aan den vreemdeling zijn. Maar hoe zouden wij schatpligtig kunnen zijn, als wij bij hen ter markt gaan, die ons de best vervaardigde goederen tegen den laagsten prijs geven? Kan men niet meer naar waarheid zeggen, dat wij eene schatting betalen, zoodra wij gedwongen worden om ons tot lieden te vervoegen, die ons minder, deugdelijke waren duurder verkoopen? Garnier maakte in 1822 de volgende berekening: „men neemt aan, dat een ploeg waarmede men werkt, in den loop van een jaar vijftig pond ijzer verslijt. Voor het jaar 1790 konde de landman zich deze vijftig pond voor zeven livres, tien sous hoogstens aanschaffen; en tegenwoordig betaalt hij daarvoor ten minste driemaal deze som. Indien er, zoo als men onderstelt, negenhonderd twintigduizend ploegen in Frankrijk gebruikt worden, dan drukt de prijsverhooging van het ijzer op den landbouw alleen, met eene belasting van veertig millioenen." Men zoude van zulk eene berekening kunnen zeggen, dat zij overdreven is; en ik ben ook van dat gevoelen. Maar laat men haar verminderen, dan kan men wel bewijzen, dat de belasting niet zoo belangrijk is, als Garnier opgeeft, maar men zal daarmede niet kunnen aantoonen, dat het eene geringe belasting is. Indien men vervolgens opmerkt, dat de schrijver slechts van eene enkele soort van werktuigen gewag maakt, en dat het ijzer eene ware is, die tot onze eerste behoefte behoort, en tot menigvuldig gebruik wordt aangewend, dan zal men zich misschien over de meerdere uitgave, welke de prijsverhooging met zich medebrengt, beginnen te verontrusten. Indien men eindelijk in aanmerking neemt, dat het ijzer slechts eene der voortbrengselen uitmaakt, waarvan men bij den invoer tolregten betaalt, en als men dan eens eene rekening opmaakt van de meerdere duurte, door alle die verbodsbepalingen veroorzaakt, dan kan men zich niet voor eenen zekeren schrik vrijwaren, als men den verbazenden last beschouwt, waaronder de tolregten een volk gebukt doen gaan.

Men behoort nu vooral het gezegde, dat men zoo dikwijls door de tariefontwerpers hoort herhalen, op zijne regte waarde te schatten: de prijsverhooging van een voortbrengsel is eene nuttige belasting voor de voortbrengers, en wordt bijna niet gevoeld door de menigte van verbruikers, waaronder zij verdeeld wordt. Waarlijk zulk een gezegde schijnt eene spotternij te zijn.

Vatten wij dan moed, de tijd ondersteunt de rede. Vroeger meende men, dat zelfs tusschen de verschil-

CHINESCHE SPREEKWOORDEN.

Onlangs kwam ons een boek van oude dagteekening in handen. Nagenoeg eene eeuw geleden werd het gedrukt. Er staan daarin ook Chinesche spreekwoorden en korte spreuken, die vooral onze aandacht treffen omdat zij van Chinesche afkomst zijn. In een ander geval zouden zij hoogstwaarschijnlijk onze belangstelling minder gaande maken en als oude bekenden onopgemerkt zijn gebleven.

De verzamelaar van die spreekwoorden merkt te regt op, dat men uit algemeene spreekwoorden het best kan oordeelen over de geaardheid en gesteldheid van een volk, of van een gedeelte van hetzelve, zoo als, b.v., van eenen stand in de burgermaatschappij. Immers die spreekwoorden konden nooit algemeen zijn geworden, en voortdurend hebben geheerscht, indien ze niet het gemeene gevoelen uitdrukten van het volk, hetwelk ze in den mond voerde en daardoor voor de zijne erkende.

En vermits wij nu over de Chinezen steeds hooren spreken, als over een volk vervreemd van alles, wat wij gewoon zijn, geestbeschaving, gezond verstand, kennis, vernuft enz. te noemen, moet het ons wel treffen, wanneer wij in hunne, door zendelingen der XIV eeuw, ons bekend gemaakte spreekwoorden velerlei ontmoeten, hetwelk geschikt is, om ons oordeel op dit punt te wijzigen, en zulks te meer, wanneer die spreekwoorden eene verwantschap verraden met veel, wat wij in onze eigen spreekwoorden en die van andere Europesche volken aantroffen; eene omstandigheid, door welke wij zouden kunnen worden gebragt tot het besluit, dat spreekwoorden nog van algemeener aard zijn, dan zij bij den eersten opslag schijnen; dat zij iets uitdrukken, hetwelk nog algemeener is, dan het algemeene gevoelen eens enkelen volks, namelijk, dat zij de dragers zijn van geestesuitingen, die aan alle, althans aan de meeste volken gemeen zijn, zelfs bij een groot verschil van geestelijke ontwikkeling, of algemeene beschaving.

Dit bragt ons op de gedachte, om eenige dier spreekwoorden te vermelden, onder bijvoeging, hier en daar, van gelijkbeteekenende in andere talen; terwijl sommigen ons ook aanleiding zullen geven tot enkele toelichtende opmerkingen.

„Door sterk polijsten mag men eene vlek uit eenen diamant doen verdwijnen, maar eene smet, die aan de woorden eens Konings kleeft, kan nimmer worden uitgewischt."

„Een trom, welke niet wordt geroerd maakt geen geraas! eene klok, waarop niet wordt geslagen, geeft geen geluid." De zin van dit spreekwoord is, dat als iemand de zaak wil. bij de hand er aan moet leggen. Als men van iemand iets verlangt, moet men hem toespreken.

„Eene fout erkend is half verbeterd." De Franschen zeggen. „Faute confessée est à demi pardonnée."

„Honderd jaren zijn, wanneer ze voorbij zijn, niet meer, dan één oogenblik; laat ons derhalve iederen dag, die wij mogen beleven, nuttig besteden."

„Eene bloem is aangenaam voor het oog, terwijl de sparreboom niets schoons aan zich heeft; doch de luister der eene is niet zooveel waard, als de duurzaamheid des anderen." Daarmede verwant is het Engelsche: „Prettyness makes no pottage."

„Een goed begin is, in alle ondernemingen, van belang, en een geringe misslag kan veel verderven." Fransch: „De bon commencement bon fin" Hollandsch: „Bezint eer gij begint. Wel begonnen is het halve werk. Een goed begin een goed behagen." Latijnsch „Dimidium facti, qui bene coepit, habet."

„Een groot prater heeft nooit gebrek aan vijanden; de man van verstand spreekt weinig en hoort veel."

„Een paard, hetwelk gereed is te gallopperen. wanneer het uit den stal komt, is niet van dezulken, die duizend lee (100 mijlen) achtereen loopen kunnen." Hiermede komt overeen het Engelsch: „Fair and softly goes far;" het Italiaansche: „Presto e bene non si conviene;" het Latijnsche: „Nimium properans serius absolvet; al hetwelk overeenkomt met het Hollandsche: „Haastig en goed gaat nimmer zamen; langzaam gaat zeker; Al te haastig is kwaad; Zachtjens aan, dan breekt de lijn niet."

„Eene ekster bouwt haar nest en de vogel *kieu* plaatst zich daar achter." Het gelijkbeteekenende Latijnsche spreekwoord luid: „Sic vos non vobis nidificatis aves, ook.

lende deelen van hetzelfde land de regten van in- en uitvoer moesten bestaan; en nu weet ieder, hoe nuttig het voor die onderscheidene gewesten is, om vrij met elkander handel te kunnen drijven; en eenmaal zullen alle Staten als zoo vele deelen van één groot geheel worden beschouwd. Indien twee door eene tollinie gescheidene landen, door de eene of andere gewigtige gebeurtenis, onder hetzelfde bestuur geraken, dan verdwijnen de grenspalen, en de beide landen bevinden er zich wel bij. Toen onderscheidene Staten tijdelijk met Frankrijk waren vereenigd, vestigde zich tusschen deze en ons vrijheid van handel, en dit was misschien de beste vergoeding voor het geweld van die dagen. Toen echter, na eene nieuwe scheiding, de grenspalen wederom werden opgerigt, werd dit niet door de wezenlijke belangen der nijverheid, maar door vooroordeelen, misnoegen en fiskaliteit wenschelijk geacht.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 2den *April* 1859 No. 27.

Bij Koninklijk besluit van den 10den Januarij 1859 no. 102, is aan den gepensioneerden kapitein der artillerie van het leger in Nederlandsch-Indie J. F. Krämer, verleend de titulaire rang van majoor.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kommies op het adsistent-residentiebureau te Sintang (Wester afdeeling van Borneo) J. C. Knoop.

BENOEMD:

Tot adsistent-resident voor de policie te Soerabaya, de omgaande regter in de derde afdeeling op Java jhr. mr. E. A. J. D. Dibbets.

Tot adsistent resident voor de comptabiliteit, tevens superintendent van het venduparlement, te Soerabaya, de hoofdkommies bij de directie der producten en civiele magazijnen E. C. Bangert.

Tot adsistent resident van Hila en Larieke (Moluksche eilanden), de kommies ten kantore van den adsistent-resident van het Zuider- en Oosterdistrict der residentie Batavia A. P. van Leeuwen.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de klerk bij het kommandement der artillerie in de 3de militaire afdeeling op Java L. B. van Sprew.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den ovenstoker bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaya J. de Jong.

BENOEMD:

Tot adjudant bij het 9de bataillon, de eerste luitenant H. C. Bruggeman, van het corps.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST,

GEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officieren van gezondheid der derde klasse R. W. Deibel en J. F. L. C. Arendsen de Wolff, beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Bij het garnizoenshospitaal te Makasser, de apotheker der tweede klasse A. A. Backer Overbeek, thans ter beschikking te Batavia.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 26sten en 30sten Maart 1859 No. 25 en 26 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Jo of Nio Bengtjoan.

Door de agenten der Soerabayasche weeskamer te Pasoeroean, van wijlen H. Bolderinck en van wijlen Poeo Mamak.

Door de wees-en boedelkamer te Macasser, van wijlen den heer Jacob Ueckler en van wijlen Jacoba Whijts, weduwe van Cornelis Steijns.

Door den geassumeerden executeur H. P. Barkmeijer, te Batavia, van wijlen W. L. E. von Faber.

Door de beneficiaire erfgename, wed, Frank, geb. Andreas, te Samarang, van wijlen den heer P. H. Frank.

Door de commissarissen te Amboina, van wijlen Dr. C. L. Doleschall.

Door de testamentaire executeuren van wijlen den heer H. C. Groos.

BEKENDMAKING.

Naar aanleiding van de in de *Javasche Courant* van den 26sten Maart jl. No. 25 geplaatste advertentie van den Directeur der producten en civiele magazijnen en met intrekking van dezerzijdsche bekendmaking dd. 23 December a°p°. No. 6351/23, brengt de ondergeteekende Resident van Sourabaya bij deze ter kennisse van het algemeen: dat de postpakketten bestemd voor de verzending naar Europa met de overlandmail gedurende de volgende maanden van dit jaar bij het post kantoor te Sourabaya zullen gesloten worden op de ondervolgende dagen, des middags ten 4 ure.

In de maand	April	op den 4den	en 18den.
„ „ „	Mei	„ „ 2den	„ 19den.
„ „ „	Junij	„ „ 2den	„ 19den.
„ „ „	Julij	„ „ 2den	„ 20den.
„ „ „	Augustus	„ „ 3den	„ 18den.
„ „ „	September	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „	October	„ „ 3den	„ 19den.
„ „ „	November	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „	December	„ „ 3den	„ 19den.

SOERABAYA, 1 *April* 1859. (390)

De Resident voornoemd, VAN DER WIJCK.

(*Voor het land*). Op Zaturdag den 9den April 1859, zal, krachtens magtiging van den Directeur der producten en civiele Magazijnen, bij missive dd. 16 dezer No. 1681. voor s' lands pakhuis alhier, ten overstaan van den algemeenen pakhuismeester, publiek worden verkocht eene voor de verzending naar *Nederland* afgekeurde hoeveelheid van **p. m. 800 krandjangs vochtige Gouvernements suiker**, van het oogstjaar 1858, oorspronkelijk gekeurd voor No. 18, doch thans verkocht wordende zoo als zij daar is liggende, afkomstig uit de Residentie Soerabaya, op de volgende voorwaarden:

1° De verkoop geschiedt per picol, bij kavelingen van 10 krandjangs van p. m. 3½ picols ieder.

2° De tarra wordt naar gebruik berekend.

3° De verkoop geschiedt tegen het gewone drie maan delijksche crediet.

4° De suiker moet binnen 15 dagen na den dag van verkoop worden afgehaald, bij gebreke waarvan de kooper na dien tijd voor elken onafgehaalden picol suiker een cent pakhuishuur voor elken dag betaalt.

SOERABAYA, *den 24sten Maart* 1859. (372)

De Resident VAN DER WYCK.

BEKENDMAKING.

De naar Muntok overtevoeren hoeveelheid **Steenkolen**, bedoeld bij de advertentie van den Directeur der Producten en Civiele Magazijnen dd. 13 dezer geinsereerd in de *Javasche Courant* van den 19 en 23 dezer No. 23 en 24, is alsnu gesteld op **650** in stede van **400 ton.** (388)

SOERABAYA, 31 *Maart* 1859.

De Resident, VAN DER WIJCK.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

A. S. FRANSEN VAN DE PUTTE.

MET

H. P. VAN WEELDEREN.

'S GRAVENHAGE, *den 27sten Januarij* 1859. (395)

Getrouwd:

PHILIP HENDRIK LAMMERS LISNET.

MET

MARIA WILHELMINA VIJSMA,

KEDIRIE, 5 *April* 1859. (411)

Getrouwd:

A. S. J. VAN KESTEREN,

EN

M. DE BRUINE

SOERABAYA, *den 6den April* 1859,

Eenige kennisgave. (416)

STERFGEVALLEN.

Den 4den dezer is alhier overleden na eene kortstondige ziekte, de Heer JOHANNES TEN SIETHOFF, in den ouderdom van 67 jaren.

Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van den overledene, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen voor *ultimo Mei* aanstaande. (404)

SOERABAYA, *den 6den April* 1859.

De Executeur testamentair, H. L. RADEMAKER.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 12den dezer,

ten sterfhuize van Mevr. DE WED. BUSE, gelegen nabij de poort van de oude Passeerbaan, van:

BRILLANTEN, DIAMANTEN en ROBIJNEN, MOUWKNOOPEN en RINGEN, EENIG GOUDWERK, ZILVERWERKEN, bestaande in: THEE-SERVIES, SCHENKBLADEN, OLIE en AZIJN ZETJE, LEPELS en VORKEN, SIRIE-DOOS enz., voorts MEUBELAIRE GOEDEREN, EEN VIS-À-VIS, EEN PALANQUIN, TWEE GOED GEDRESSEERDE HARD LOOPENDE WAGENPAARDEN en EEN PAARD. (403)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 15den April a. s.,

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VAN DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN. (414)

Op de vendutie van den *15den April a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen nog worden verkocht: NIEUWE KLEERKASTEN, RONDE TAFELS, CONSOLES, WIT GOED, GOUDEN SPELDEN met JUWELEN van 2, 3 en 4 karaat, 60 VELLEN LEDER, TAFELSERVIESEN, BALANCEN, SCHARNIEREN, GIM, MENIE, enz. (415)

„Sic vos non vobis mellificatis opes."

„Een man, die in het landschap van *Tsi* of van *Tsu* geboren of opgevoed is, zal zekerlijk de uitspraak van een van beide hebben." Dit spreekwoord doelt op de kracht der gewoonte en der voorbeelden en op de moeijelijkheid om zich daaraan te onttrekken. In denzelfden zin zeide de Ouden. „Barbaras invasit inter barbaros en: „Mores hominum regioni respondent. De Engelschen zeggen: „Every country has its customs," (ieder land heeft zijne zeden.) Wij zeggen: „Men verlegt wel zijne oude schoenen, maar zijne oude zeden niet."

„Een man en vrouw, die te zamen alleen kunnen zijn, en nogtans hunne kuischheid bewaren, kunnen geene wet verbreken." Dit staat blijkbaar in verband met het hebzuchtige, wellustige en wraakgierige karakter der Chinezen. Ook Montesquieu, in zijne „Esprit des lois, Liv. XVI, Chap. VIII, wijst op een klassiek Chineesch boek, waarin het wordt gehouden voor een wonder van deugd, wanneer iemand zich in een afgezonderd vertrek met eene vrouw alleen bevindt, zonder haar geweld aan te doen.

„Eene zedige vrouw trouwt nimmer een tweeden man; een getrouw staatsdienaar behoort geen twee Koningen, te dienen" Hiermede stemt overeen de volgende aanhaling uit een' Chineesche schrijver: „zegt men niet, dat een groot man, die zijn' Vorst getrouw is, alle ambten na zijns meesters dood nederlegt? Eene deugdzame vrouw denkt nimmer om een tweeden man." En elders vinden wij vermeld: „Voor zulke weduwen, die twee aanzoeken met voorbeeldelooze standvastigheid hebben weerstaan, rigten de Chinezen zegebogen op en zij worden voor heilig verklaard. Bij eene omwenteling en het uitroepen van een nieuw opperhoofd, hebben de mandarijnen dikwijls geweigerd hunne onttroonde meesters te overleven."

„De involging van eene dorst is eene soort van dronkenschap; haar geneesmiddel bestaat in twee woorden „ke-ki (overwin u zelven.)

„Eene mier en eene rat zijn zeer kleine schepsels; nogtans kunnen alle wezens, uit de vijf hoofdstoffen gevormd, door zulke geringe dieren worden verdelgd. De Franschen zeggen: „Il est nul petit ennemi." De Engelschen: „There are no small ennemies." Wij zeggen: „Men moet geen' vijand ligt achten." Volgens de Chinezen zijn er vijf hoofdstoffen: „Mu," hout; „Ho," vuur; „Fu," aarde; „Kin," metaal; „S wi," water.

„Eene kleine scheur kan het grootste vaartuig schipbreuk doen lijden; een insect, hoe klein ook, kan door zijne beet uwen dood veroorzaken." En: „Eene vonk kan een groot vuur aansteken; een mol kan een bolwerk ondermijnen." De Franschen zeggen: „Il ne faut qu'une étincelle de feu pour causer une grande incendie." Bij ons heet het: „Eene kleine vonk ontsteekt wel een' grooten brand." Bij Jezus Sirach (XI, 33) lezen wij: „Van eene kleine vonk wordt de gloeijende kole vermenigvuldigd," en Jac. (III, 5) zegt: „Ziet een klein vuur, hoe grooter hoop houts het aansteekt." Vergel. ook Spreuken XVII, 14 en XXIX. 8.

„Een steek met de tong is erger, dan een met het zwaard, en een steek met de pen erger dan beide." Een Chineesch schrijver meldt, dat op de regter zijde van den stoel van Tsin-hien geschreven stond: „Beantwoord geen' brief in drift." De Italianen zeggen: „Pensa molto, parla poco, e scrivi meno" (denk veel, spreek weinig, schrijf nog minder.) Bij de Franschen vinden wij dit spreekwoord: „Tel coup de langue est pire qu'un coup de lance," en bij de Spanjaarden het volgende: „Mat hiere mala palubra, que espada afelada (een kwaad woord wondt meer dan een scherp zwaard.)

„Een wijs man vermijdt zelfs den schijn des kwaads."

„Een wijs vorst trekt nut uit de woorden van eenen dwaas." Bijna in alle talen vindt men spreekwoorden, die denzelfden zin hebben en dit uitdrukken, dat een verstandig man vaak zijn voordeel kan doen met den raad of het oordeel van iemand van mindere geestontwikkeling.

De Spanjaarden zeggen: „De un hombre necio a vezes buen consejo." Wij zeggen: „Een gek spreekt wel eens een wijs woord.

„Een woord eens ontglipt zijnde, kan door een wagen met vier paarden niet worden teruggehaald." In het Latijn heet het: „Nescit vox missa reverti;" de Franschen zeggen: „Le mot, qui t' échappe est ton maitre;" de Spanjaarden: „Palatra y pierda suelta, no liene buella (een woord en een steen eens gesproken of geworpen keeren nimmer weder.)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 19den April 1859.
des avonds ten half acht ure.
DOOR

E. FUHRI & CO.

Te houden in een nader aan te wijzen lokaal.
Van EENE UITMUNTENDE VERZAMELING BOEKWERKEN, meest allen geheel nieuw, en waarvan de Catalogus, die op *franco* aanvrage *gratis* verkrijgbaar is, met deze courant algemeen verspreid wordt.

Commissien worden aangenomen. (394)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT KRATON,

Zal op *Zaturdag den 9den dezer*, ter gelegenheid van de houtvendutie te *Podjok* nabij *Grissee*, 's morgens ten 6 uren naar GRISSEE vertrekken, en na afloop der vendutie naar SOERABAYA terugkeeren

Voor Passage vervoege men zich bij
(402) MAJOR MATZEN & CO.

HET STOOMSCHIP BANDA.

GEZAGVOERDER W. VOGEL.

Vertrekt *Dingsdag den* 12den aanstaande, naar BATAVIA via SAMARANG. Adres, bij
(407) W. CORES DE VRIES

VERTREK VAN SCHEPEN.

VOOR VRACHT EN PASSAGE
NAAR

SYDNEY EN NEWCASTLE IN AUSTRALIE.

Wordt aangeboden het snelzeilende bark schip

DELFTSHAVEN,

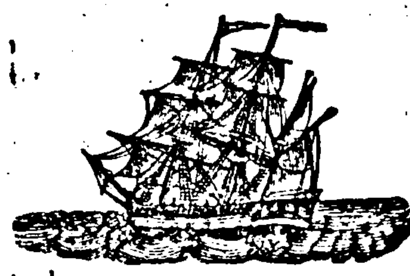
KAPITEIN C. SCHAAP.

Het schip heeft ruime inrigtingen voor 1ste en 2de klasse passagiers en zal ten spoedigste vertrekken.

Adres bij *De Agenten*,
(405) B. KOPERSMIT & CO.

VRACHT EN PASSAGE

NAAR MACASSAR.

Wordt aangeboden met het Nederl. Clipperschip

CANTON,

KAPITEIN TWEEHUIJS, om in het begin der volgende week te vertrekken.

Voor nadere bijzonderheden gelieve men zich te adresseren aan

De Agenten,
(408) SCHIMMELPENNINCK & CO.

VRACHT EN PASSAGE

NAAR BANDJERMASSING.

Om binnen 5 dagen van hier te vertrekken, wordt aangeboden met het snelzeilend en zeer goed ingerigt Nederlandsch schip

DIRKINA TITIA,

GEZAGVOERDER P. ESINK.

Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij

De Agenten,
(406) SCHIMMELPENNINCK & CO.

VRACHT EN PASSAGE
DIRECT

VOOR BANDJARMASSING.

Wordt aangeboden met het Ned. Ind. barkschip

SALMA,

KAPITEIN J. G. H. ALTON TEUPKEN, om in den loop dezer maand van hier te vertrekken.

De Agenten,
(410) MOSSEMBEKKER & CO.

Dr. FRIEDLANDER

is verhuisd naar het huis, vroeger bewoond door DR. ONNEN, bij de *Simpangsche poort*. (401)

WORDT GEVRAAGD

Een geschikt persoon, tot het geven van middelbaar onderwijs aan drie jongens, waarvan de oudste elf jaar is, tegen kost, inwoning en goed salaris.

Adres La. M. A. bij E. FUHRI & Co te Soerabaya. *Brieven franco*. (400)

Op eene landelijke Onderneming in den Oosthoek wordt gevraagd EEN GEEMPLOYEERDE; liefst Europeaan van geboorte.

Kennis van de inlandsche talen en geschiktheid om met den Inlander omtegaan zijn hoofdvereischten.

Brieven franco: L. Z. Bureau *Oost Post*. (371)

Bij acte op ultimo Maart ll., voor den waarnemenden Notaris MR. T. A. KLINKHAMER, te *Soerabaya* verleden, hebben HO BAN SING en HO BAN HOK, onder de firma HO BAN SING & CO, aangegaan eene overeenkomst van vennootschap tot het drijven van handel in het algemeen. — Deze vennootschap vangt aan met primo *April e. k.* en is aangegaan voor onbepaalden tijd; beide vennooten hebben de teekening der firma, behalve tot het aanstellen van gemagtigden, het opnemen van gelden en het verbinden der firma als borge, tot welke handelingen beider handteekening gevorderd wordt.

De tijdelijk wd. Notaris.
(391) T. A. KLINKHAMER.

De zaken alhier gedreven door den handelaar HO HOEN TOEAN, worden van af heden gelikwideerd, terwijl met de likwidatie der uitstaande zaken zijn zoon HO BANSING is belast.

SOERABAYA, *De generale gemagtigden*,
31 *Maart* 1859. LIM BING LIANG.
(392) KHO TJAN HOK.

EEN JONG MENSCH, Nederlander van geboorte, zag zich gaarne geplaatst bij eene der handelhuizen alhier.

Informatie bij den Heere J. RAAF. (409)

De ondergeteekende heeft heden een handelshuis onder de firma

E. TEN BRINCK & CO,

alhier opgerigt.
SOERABAYA, E. TEN BRINCK.
1 *April* 1859. (399)

Tegen *den* 15*den April a. s.* HET HUIS, vroeger bewoond door den Consul KERVEL.

Te bevragen bij Mevrouw DE WED. MULDER.
(393)

EEN TENTWAGEN.
EEN VIS A VIS. en
EEN MILORD.
Allen zeer net bewerkt en Bataviasch maaksel, bij
(413) E. TEN BRINCK & CO.

PUIK PUIKE HARING, in vaatjes van 12 stuks.
PUIK PUIKE ANCHOVIS, in stopflesschen en in potten.
GROOTE HAMMEN.
(412) Bij **MARTENS & CO.**

MOSSEMBEKKER & CO.

GROOTE RIVIER EN WERFSTRAAT,

HEBBEN PAS ONTVANGEN,

De volgende PROVISIEN als: HAMMEN, HAMBRIBBEN, ROOKVLEESCH, OSSEHAZEN, ROLPENS, SAUCIJS DE BOULOGNE, OSSENTONGEN, GEROOKTE ZALM, GEROOKT en GEZOUTEN SPEK, PEKELWORST, SAUCIJS, GEROOKTE WORST, SARDIJNTJES, ANCHOVISCH, SPERSIEBOONEN, ROODE KOOL, BOEREN KOOL, BRUSSELSCHE SPRUITJES, allen in groote stopflesschen, alle soorten van GROENTEN en VLEESCHEN in blikjes, AMANDELEN, KRENTEN, ROZIJNEN, CAPERTJES, OLIJVEN, VERMICELLE en MACARONI, MOSTERD, ENG. en FRANS. PROVISIEN, VRUCHTEN OP WATER en OP BRANDIJ, PRUIMEN, FRANSCHE AZIJN, GELIJEN, ENG. PEPERMUNT, BONBONS, TRUFFELS, SLA-OLIE, enz enz. (361)

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

TE SOERABAYA.

Bij de ondergeteekenden is de inteekening gepend op het werk, getiteld:

Professor S. G. BLEEKRODE, **Nieuw-Tijdschrift, gewijd aan alle vakken van volksvlijt, nijverheid, landbouw, mijnwezen, handel, spoorwegen, telegraphie en scheepvaart.**

Dit tijdschrift, dat van den aanvang van dit jaar in Nederland het licht ziet, zal in maandelijksche of twee maandelijksche afleveringen van drie of zes vel geregeld verschijnen.

De Inteekenprijs naar Nederlandsch Indie is, vooruit te betalen per jaar,

Per scheepsgelegenheid . . . . . . *f* 10.—
Per mail . . . . „ 14.—

(396) E. FUHRI & C.

„Al de rijstkorrels, in uwen schotel opgedischt, zijn besproeid geweest met het zweet van den arbeider."

„Een beminnelijk Vorst is de vader en moeder van zijn volk." Volgens een' Chinesche schrijver, door du Halde vertaald, bestaat de voorname pligt eens mandarijns hierin, dat hij vaderlijke ingewanden hebbe, ter bescherming van degenen, die zijner zorge zijn toevertrouwd, en dat hij in zijn gansche gedrag niets doe, wat den beminnelijken naam van **vader en moeder des volks** onwaardig is. Bij de Chinezen, gelijk men weet, is de Staat een groot huisgezin en even als de onderdanen denzelfden eerbied voor hunne regeerders hebben, als of zij hunne vaders en moeders waren, evenzoo moeten de regeerders dezelfde liefde en genegenheden jegens de onderdanen betoonen, welke vaders aan hunne kinderen bewijzen. In sommige openbaar afgekondigde stukken vindt men de woorden: Het eerste werk van een vader des huisgezins bestaat daarin, dat hij overvloediglijk voorziet in het onderhoud van zijne kinderen; om dezelfde reden behoort de oppervorst, **die de vader en moeder is van zijn volk**, hetzelfde te doen. **Montesquieu**, in zijn Espr. des Lois, Liv. XIX, Chap. XIX. zegt: „De eerbied voor de vaders was noodzakelijk verbonden met alles, hetwelk de vaders voorstelde, zoo als, grijsaards, meesters: overheden, Keizer. Deze eerbied voor de vaders onderstelde eene weêrkeerige liefde voor de kinderen en, bij gevolg, dezelfde weêrkeerigheid des grijsaards voor het jonge geslacht; der overheden voor hen, die hun waren onderworpen; des Keizers voor zijne onderdanen. Dit alles vormde de gebruiken of zeden, en deze vormden den algemeenen geest des volks." — De Chinezen zeggen, wanneer zij van hunnen Keizer spreken, of hem beoordeelen: Waarom heeft de Hemel hem op den troon geplaatst? is het niet, omdat hij ons als een vader en moeder zal regeren? zich zelven beschouwen zij als de kinderen van den vader des Vaderlands.

„Gelijk het vocht de gedaante aanneemt van het vat waarin het zich bevindt, zoo schikken de onderdanen zich naar den Vorst." Bekend is het hiermede verwante Latijnsche spreekwoord: „Regis ad exemplum totus componitur orbis.

„Even als de steen Me nimmer wit kan worden, evenzoo zal een hart met onkuischheid besmet altijd zijne zwartheid behouden." Deze spreuk is afkomstig van den Keizer **Vu-vang**, die 1120 jaren vóór de Christelijke jaartelling leefde. De Engelschen zeggen: „Once a whore and always a whore," even als wij zeggen: „Die eens steelt is altijd een dief."

„Gemeenzaamheid baart verachting." Hiermede stemt overeen het Latijnsche: „Nimia familiaritas contemptum paril. In het Fransch heet het: „La familiarité engendre le mépris." Bijna in alle talen heeft men spreekwoorden van gelijke beteekenis.

„Groote musijkinstrumenten zijn voor omzwervers van geene waarde, en groote visschen worden voortgebragt in groote wateren." Aan het eerste gedeelte van dit spreekwoord beantwoordt het Fransche: „A petit mercier, petit panier," en het Latijnsche: „Parvum parva decent." Het laatste gedeelte vinden wij terug in het Latijnsche: „In maor magni piscet capiuntur.

„Hij is gelukkig, die zijn geluk kent." Ter opheldering haalt de verzamelaar de volgende plaats aan uit een Chineschen schrijver: „Ik zie vóór mij een' heer op een schoon paard; terwijl ik op een' armen muilezel gezeten ben. Ach! roep ik uit, hoe verschillend is mijn staat! Ik zie achter mij, en ontdek een menigte volks te voet, gebukt onder zware lasten! Mijne klagten houden op en ik ben getroost."

„De vriendschap, die langzamerhand en onderzocht is aangeknoopt, duurt het langst."

„Hij die lijdt, vindt troost er in, van zijne ellende te singen." Hiermede is verwant het Spaansche spreekwoord: „Quien canta fus males espanta" (hij, die zingt, verjaagt zijne rampen.) **Bub. Syrus** zong: „Heu, dolor quam miser est, qui in tormento vocem non habet." Wij zeggen: „Het hart wil een klager hebben, baat het niet het ligt evenwel."

„Hij, die geen liefhebber is van thee, bemint den wijn."

„Die eens anders brood eet onderwerpt zich aan zijne slagen." Hierbij herinneren wij ons het Italiaansche spreekwoord: Il pane dáltri costa caro.

TELEGRAM.

Aangeboden te Batavia den 6den April te 2 ure 10 minuten des namiddags, ontvangen te Soerabaya te 10 ure 37 minuten des avonds.

Het stoomschip, medebrengende de brieven en nieuwsbladen uit Europa per overlandpost verzonden, loopende uit Nederland tot den 25sten Februarij ll. is in den ochtend van den 6den dezer te Batavia aangekomen.

De tweede kamer der Nederlandsche Staten-Generaal heeft hare zittingen op den 15den Februarij ll. hervat. Die zittingen hebben veel belangrijks opgeleverd.

Door de kamer is aangenomen een voorstel van den Heer VAN HOEVELL om aan de Regering inlichtingen te verzoeken aangaande de openstelling der Indische havens.

Voorts is door de kamer aangenomen de wet regelende de afschaffing der slavernij in Nederlandsch Indie.

Bij het vertrek der mail hadden er gewigtige discussien plaats over de wet regelende het gebruik van het koloniaal batig saldo.

Door den oud Minister van kolonien MR. P. MIJER is aangaande de quaestie der openstelling van de Indische havens eene brochure in het licht gegeven gerigt tegen den Minister ROCHUSSEN.

Door het Gouvernement is bepaald dat in den vervolge geene officieren van het Nederlandsche leger bij het leger in Nederlandsch-Indie zullen worden gedetacheerd.

Door Z. M. den koning zijn benoemd tot Ridders der orde van den Nederlandschen leeuw: de heeren Mr. A. LOUDON, Algemeene Secretaris van het N. I. Gouvernement, C. A. DE BRAUW, Generaal Majoor, A. J. ANDRESEN, kolonel, en P. H. KOSTER, Luitenant kolonel, chef van den generalen staf, allen bij het N. I. leger.

De oorlogzuchtige toestand tusschen Frankrijk en Oostenrijk blijft voortduren. Echter heeft de voorzitter der Fransche kamers zijne betrekking met eene zeer vredelievende toespraak aanvaard.

De stemming in Duitschland begint meer en meer ten voordeele van Oostenrijk overtehellen.

HANDELSBERIGTEN.

De stemming in den handel blijft door de vrees voor het uitbarsten van eenen oorlog zeer gedrukt, hoezeer de meeste artikelen zich op hunne prijzen blijven staande houden.

Koffij vindt meerder vraag; goed ordinair *Java* wordt op 34½ c. genoteerd.

Suiker f 1. teruggegaan.

Rijst vast.

Huiden en *Indigo* gevraagd.

SOERABAYA, den 7den April 1859.

Volgens alhier van Batavia, per telegraaf, ontvangene berigten zijn de Nederlandsche établissementen op het eiland Decima in Japan, op eene enkele uitzondering na, geheel door brand vernield.

De schade, welke daardoor aan den handel op Java, voornamelijk te Batavia, berokkend is, wordt begroot op één millioen guldens.

In den nacht van den 5den dezer heeft een inlander, wonende in de kampong *Sawapoeloe*, zoo men zegt in zinsverbijstering, vier menschen gevaarlijk gewond, waarvan bereids twee aan de bekomene wonden zijn overleden. De dader is door het wachtvolk gevat en bevindt zich, zelven mede gewond, in hechtenis.

Men meldt ons van Bezoekie de dato 2 April 1859:

Heden middag twee minuten vóór elf ure is ter hoofdplaats alhier eene vrij gevoelige schok van aardbeving waargenomen. De rigting was van Oost naar West en de trilling heeft niet langer geduurd dan twee seconden.

BATAVIA. — Dezer dagen werd per telegraaf van Pasoeroean en Soerabaya het treurige berigt ontvangen, van het overlijden, op den 16den Maart, ter reede van Badjoa, van den vice-president van den raad van Nederlandsch-Indie, gouvernements commissaris voor Celebes en Onderhoorigheden, den heer P. J. B. de Peres.

Eene hersenkoorts maakte een einde aan zijn zoo nuttig leven.

Pierre Jean Baptiste de Perez werd geboren te 's Hertogenbosch, den 1sten December 1803. In 1820 kwam hij als kadet op de artillerie- en genie-school te Delft, waarop hij in 1823 tot adelborst van de 1ste klasse bij de Nederlandsche marine werd benoemd en in December 1826 tot luitenant-ter-zee der 2de klasse bevorderd. In dezen rang kwam hij den 13den Mei 1829, aan boord van Z. M. korvet *Nehalennia*, in Nederlandsch-Indie aan. Na verloop van ongeveer een jaar ging hij in civiele dienst over en werd hij belast met hydrographische en topographische opnamen op Java en Sumatra. Na in het jaar 1833 door den raad van Indie, kommissaris over Sumatra's Westkust, onder nadere goedkeuring van den Gouvernement Generaal, tot assistent-resident van Benkoelen te zijn aangesteld, werd hij den 21sten April van het daarop volgende jaar in die betrekking bevestigd, en bewees hij daarin vele en gewigtige diensten, tot dat hij in 1838 tijdelijk daarvan ontheven en naar Batavia opgeroepen werd, ten einde als lid der commissie ter vereeniging van Benkoelen en Palembang op te treden. In Junij 1838 werd bij toegevoegd aan den gouvernements commissaris voor Sumatra, mr. P. Merkus, en in Augustus van dat zelfde jaar volgde zijne benoeming tot resident van Ajer Bangis. Tijdelijk werd hem nu ook opgedragen de waarneming der betrekking van hoofd-gecommitteerde voor de Battalanden. De onderscheidende wijze waarop hij zich in deze verschillende betrekkingen had doen kennen, had spoedig en wel in het daarop volgende jaar zijne tijdelijke bestemming als Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden ten gevolge, in welke betrekking hij den 19den Januarij 1843 bevestigd en tot den 8sten December 1838 werkzaam bleef, toen hij benoemd werd tot resident van Soerabaya. Dezen belangrijken werkkring beleef hij tot den 5den Januarij 1853 bekleeden, als wanneer hij geroepen werd om als provisioneel lid in den raad van Nederlansch Indie zitting te nemen. Zijne bevestiging in deze waardigheid had in de maand Maart daaraanvolgende plaats.

Ook de wijze waarop hij zich in die waardigheid van zijne roeping kweet deed hem des Konings hooge goedkeuring ten deel vallen door zijne benoeming tot vice-president van het hooge staatscollegie, met welks leiding hij gedurende geruimen tijd was belast geweest.

De bijzondere kennis van onzen staatkundigen toestand, en meer bijzonder van Celebes, in zijne vroegere betrekking verkregen, deed de keus voor de leiding der politieke aangelegenheden op hem vallen, toen er rede was van herstel en handhaving onzer regten in dat gedeelte van den archipel. In December van het vorige jaar werd hij als Gouvernements commissaris, voor de zaken van Celebes aangewezen en het was in de voldoening van die tijdelijke commissie dat hij door den onverbiddelijken dood werd getroffen.

In al de hem opgedragene betrekkingen of speciale commissien onderscheidde de heer de Perez zich steeds door de meest naauwgezette behartiging van 's lands belangen.

Bij verschillende gelegenheden mogt hij daarvoor de Koninklijke goedkeuring verwerven, zoo als blijken kan uit zijne benoeming eerst tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en later tot groot-officier der orde van de Eikenkroon. Ook de Belgische Regering onderscheidde hem door eene benoeming tot kommandeur der Leopolds orde.

Onvermoeide werkzaamheid, bijzondere gemoedelijkheid en groote regtschapenheid behoorden tot zijne karaktertrekken. Hij was een man van strenge beginselen, een braaf burger, een voorbeeldig huisvader, die aller hoogachting afdwong.

Het gouvernement verliest in hem een uitstekend ambtenaar; de Koning een van Z. M. trouwste dienaren.

Te Bangaai werd berigt ontvangen dat zekere boeginesche-anachoda Oewa Tja Oena genaamd, die zich voor een trir pangvisscher had uitgegeven, doch werkelijk een sabandhar van Boni was, belast om den hassil of het hoofdgeld de-Bonische badjorezen op te halen, met drie praauwen de eilanden Bankallang en Peling aangedaan en aldaar eenige menschen geroofd had.

Eene kruispraauw hem achterna gezonden, kwam onverrigter zake terug, daar zij niet sterk genoeg was, om deze boeginezen, die hunne gevangenen niet goedschiks wilden in vrijheid stellen, met geweld daartoe te dwingen.

Daar deze padoakangs, welke 8 dagen vroeger de wateren van Bangaai verlaten hadden, zich nog waarschijnlijk te Tonboekoe zouden bevinden, stoomde Z. M. stoomschip *Suriname* derwaarts en arriveerde den 21sten Januarij te Sakita, hoofdplaats van Tomboekoe, alwaar werkelijk drie pat duakangs ten anker lagen.

De resident van Ternate, die zich aan boord van de *Suriname* bevond en met 8 gewapende matrozen aan wal was gegaan om de anachodas te ontmoeten, beval, nadat hem gebleken was dat de ten anker liggende paduakangs de bedoelden waren, de anachoda's in hechtenis te nemen, hetgeen niet zonder eenigen wederstand van hunne zijde gelukte.

Een hunner, Oewa Sadjina, poogde den resident met eene verborgen gehouden badé-badé te verwonden, welk opzet echter door de waakzaamheid van de hem omringende personnen werd verijdeld.

Na een naauwkeurig onderzoek aan boord der praauwen werden aldaar 7 personen aangetroffen (vier volwassen meisjes en drie kinderen) die door de anachoda's gedurende hun verblijf in de wateren van Bangaai waren geroofd.

Eenige der opvarenden waren den vorigen dag in kleine praauwtjes naar de Salabanka eilanden vertrokken, zoodat slechts 8 met in begrip der anachoda's in hechtenis konden genomen worden.

Nadat den volgenden dag hun misdrijf van menschenroof nader was bevestigd, werden wapenen en amunitie en eenige koperen gongs aan boord van Z. M. stoomschip *Suriname* gebragt en de vaartuigen verbrand.

De beschuldigden zijn naar Ternate overgevoerd om aldaar te werden teregtgesteld. (*Jav. Court.*)

SINGAPORE.

De stoomkanonneerboot *Sparrow Hawk*, Commandant Bijng is te Maulmain teruggekomen van eene kruistogt tusschen de eilanden der Mergui archipel. Wij laten het verhaal van deze reis hieronder volgen.

Luitenant Hill, dienstdoend gedeputeerd Commissaris voor Mergui, zich ambtshalve naar het dorp Malewan moetende begeven, werd vergezeld door kapitein Bijng en de luitenants Irwin en Gilpin, die in de scheepskotter medegingen. Naauwelijks was de kotter de Victoriapunt aan de monding der Pakchan-rivier omgevaren, toen het alarm werd gegeven dat de Goung Gijouks Canoe door roovers was aangevallen. — Kapitein Bijng wendde dadelijk den steven om hulp te gaan verleenen, en werd ontvangen met een moorddadig geweervuur dat eenigen tijd aanhield en het leven kostte aan een der mariniers; de rooverjonk echter sneed zich los van haar anker en koos zee. Daar het geheele geval onverwacht en plotseling was opgekomen, en niemand in het minst was verducht geweest op de tegenwoordigheid van zeeroovers, was er geen genoegzame voorraad van kruid en wapens aan boord van de kotter, zoodat de luitenant Irwin, in de Canoe werd afgezonden om de andere booten van het oorlogvaartuig te ontbieden, met de noodige wapens en ammunitie, terwijl kapitein Bijng, met de overigen de jonk zou blijven nazetten. — De officieren en manschappen aan boord echter hadden het schieten reeds gehoord, en kwamen de gewapende booten den luitenant Irwin dus reeds te gemoet. — Nu hield de jonk het onder den wal, waar dezelve onder het onophoudelijk wisselen van hun vuur door de booten van de *Sparrow Hawk*, werd vervolgd: Toen echter ook de *Sparrow Hawk*, zelve zich vertoonde lieten de roovers hunne jonk op het strand loopen en vlugtten in de struiken.

De jonk werd nu aan boord geklampt, doch men vond er niets dan het lijk van eenen Maleijer, waarna het vaartuig naar buiten in diep water werd gesleept en verbrand, terwijl de zeeroovers in schijnbare veiligheid in de wildernis bleven.

Eenige dagen later, nadat hij alles in den omtrek had doorzocht en rigtig bevonden, keerde kapitein Bijng terug aan boord van zijne stoomboot, waar hij de hoofdman van het dorp Renown vond, die hem zeide door een van de Siamesche prinsen te zijn gezonden om hem, kapitein Bijng, mede te deelen dat hij 12 van de zeeroovers in de wildernis had gevangen genomen, die ter beschikking van den Commandant waren, en dat er nog twee zich in het bosch ophielden waarop men nog jagt maakte. — Den volgenden dag, den 22sten Januarij, werd luitenant Irwin gezonden om de gevangenen in ontvangst te nemen, doch, dewijl er gedurende den nacht een aan de gevolgen zijner wonden was gestorven werden hem slechts elf, allen Maleijers of Chinezen, uitgeleverd. Later werden er nog zes gevangen.

Het bleek dat de geheele bemanning der jonk slechts zestien koppen had bedragen, terwijl de andere gevangenen tot andere rooversprauwen behoorden, die bang geworden door hun kwaad geweten mede de wildernissen waren ingedreven, en daar toen tegelijkertijd met de anderen waren in hechtenis genomen.

Aan de zijde der Engelschen waren twee dooden en vijf gekwetsten, waarvan vier zeer ernstig.

Men kan niet te hoog opgeven van den koelzinnigen moed en de doortastende wijze waarop deze zaak is gedreven geworden, even als van de schoone uitkomst waarmede dezelve werd bekroond. Met slechts zeer weinige middelen tot verdediging bereikten kapitein Bijng en de zijnen volkomen hun doel, en zou het zeer goed zijn om de *Sparrow Hawk* meer op zulke kruistogten uittezenden ten einde de Mergui Archipel schoon te houden.

BORNEO.

In de Singapore bladen komt het volgende voor aangaande Labuan.

De statistiek over 1856 toont aan dat de bevolking van Labuan destijds bedroeg 1079 ingezetenen van het mannelijk en 183 van het vrouwelijk geslacht. — Van die 1079 mannelijke ingezetenen waren slechts 21 Europeanen terwijl de Europesche schoonen er werden vertegenwoordigd door slechts ééne vrouw. — Geboorten waren er niet aangegeven doch wel 25 sterfgevallen. De baten beliepen 1305 (?) P. St. en de lasten 3990 P. St. Van die baten waren 1000 P. St. eene subsidie ingevolge Parlementsacte en 1034 P. St. de opbrengst van verpachting of patentregt. — De salarissen van den luitenant Gouverneur en andere ambtenaren verslonden alleen reeds 3223 P. St. van de som van 3990 P. St. die voor lasten was opgebragt.— Twee en veertig schepen van 12336 ton gemeten scheepsruimte stonden te boek als gedurende dat jaar ingeklaard terwijl daarentegen 40 schepen waren uitgeklaard van eene gezamenlijke tonnemaat van 12444 ton. — De invoeren bedroegen eene aangegevene waarde van 33,196 P. St. en de uitvoeren 20.080 P. St. — Handel met Europa is er niet en bepaalt zich dezelve bijna uitsluitend tot transacties met Singapore en Borneo. De voornaamste artikelen van invoer te Labuan zijn katoenen, sago, specie en diversen, terwijl de uitvoeren bestaan uit kolen, vogelnesten, sago en specie. De hoeveelheid steenkolen die verkocht werd bedroeg 11.078,000 pond— De prijs der inlandsche tabak is gemiddeld *f* 1,50 pr. pond.

BRITSCH INDIE.

Er is een gerucht, zegt de *Englishman*, dat de Nana Sahib voorstellen aan den Gouverneur Generaal heeft gezonden, waarin de voorwaarden worden genoemd waarop hij, indien dezelve worden aangenomen, zich wil overgeven. Het is te hopen dat eene van die voorwaarden zal zijn dat hij tot Baron van Cawnpore wordt benoemd.

CHINA.

In de *Friend of China* van 16 Februarij lezen wij het volgende.

In het jongstgesloten tractaat tusschen Rusland en China is bepaald dat er maandelijksche postcommunicatie zal zijn tusschen Kiackta, aan de Russische grenzen en Pekin, welke post het traject in vijftien dagen zal afleggen, zoowel ten behoeve der beide Gouvernementen als ten behoeve van het Russische zendelingsgesticht te Pekin. Dat zendelingsgesticht bevat nooit meer dan tien personen, doch door sterfgeval of andere oorzaken is het wel somtijds tot een minder personeel teruggebragt. — Het gesticht is in Pekin nabij het keizerlijk paleis; zij hebben eene Chinesche eerewacht doch zijn geheel vrij in hunne bewegingen.

De Chinezen hebben eene school van vier en twintig jonge lieden, gekozen uit de afstammelingen van de Kosakken, die bij de inname van Albasin aan de Amoor rivier in 1680 in den oorlog met Rusland werden gevangen gemaakt en naar Pekin werden overgevoerd. Deze knapen ontvangen onderrigt in de Russische taal en elk document dat van Rusland komt wordt naar deze school gezonden om in de Chinesche taal te worden overgebragt even als zulke Russische boeken of geschriften als de keizer van China verkiest te lezen.

JAPAN.

Het Engelsche Gouvernement heeft zonder verwijl maatregelen genomen ten einde van het door Lord Elgin, met Japan gesloten tractaat het meest mogelijks voordeel te trekken. Er wordt thans een corps ambtenaren verzameld en georganiseerd, dat spoedig naar Japan zal onder zeil gaan. Onder dat corps zijn begrepen verscheidene jongelieden die uitgezonden worden alleenlijk met het doel om de Japansche taal aanteleeren en de zeden en gewoonten van het volk te bestuderen, ten einde later als tolken te kunnen fungeren, dan wel om zich op eenige andere wijze nuttig te maken bij in Japan gevestigde Engelsche onderdanen.

TURKIJE.

De berigten van Constantinopel loopen tot den 2den Februarij. De reserve troepen van het Turksche leger waren aangekomen, doch zoo groot is de geldschaarste dat de soldij van het leger in Azie en de bezoldiging van de Gouvernements ambtenaren thans reeds achttien maanden ten achteren is. — Aan de crediteuren van het burgerlijk budget is tien percent aangeboden, hetgeen door hen geweigerd is. — Desniettemin heeft de Sultan nieuwe feesten uitgeschreven ter viering van het nieuwe huwelijk.

Wij zagen dezer dagen het portret des Sultans op eene geestige caricatuur, waar hij met een zeer onverschillig gezigt toeziet hoe Engeland en Frankrijk, zwoegen om eene énorme poortdeur, waarop *Sublime Porte* staat geschreven, optergten. — Frankrijk had het hoofd naar den Sultan omgewend en zeide. „Maar zeg eens, vriend! Gij kondt ons toch wel een handje helpen.

De oneenigheid tusschen de ministers van de Divan duurt nog immer voort. Kijprisli Pacha, heeft Saffetti Pacha aangeklaagd. — Ethem Pacha is als buitengewoon Commissaris naar de Vorstendommen gezonden. — Twintig bataillons infanterie benevens de noodige artillerie zullen naar den Donau worden gezonden, en ter beschikking van Ethem Pacha worden gesteld, die, in zekere dringende omstandigheden, gemagtigd is met de troepen de Vorstendommen in te trekken.

NAPOLEON III EN ITALIE.

(*Vervolg.*)

Vervolgens onderzoekt de schrijver of het *status quo*, hetwelk te Rome en te Milaan zoo moeijelijk te handhaven is, te Milaan, Napels, Florence, Parma en Lucca kan worden in stand gehouden.

Te Milaan heeft de Keizer van Oostenrijk den Aartshertog gezonden, die het meeste sympathie voor Italie koestert. Zijne goede bedoelingen zijn bekend. Hij oefent zijn gezag met gematigdheid uit. Maar daardoor wordt de heerschappij van Oostenrijk in Italie niet hechter. De opstand moge sluimeren, dikwerf overwonnen worden, hij wordt echter nimmer ontmoedigd.

In Napels staat de regering geïsoleerd niet alleen in Europa door zijne stelling tegenover Frankrijk en Engeland, maar ook in Italie door zijne verwijdering van den eenigen staat, welke daar goed is georganiseerd. Meer dan ieder ander moet de Koning van Napels de nationale opinie, welke evenzeer in het Zuiden als in het Noorden van Italie bestaat, niet uit het oog verliezen. De schrijver voert, ter verklaring van den wederstand van Koning Ferdinand aan het verlangen van Frankrijk en Engeland aan, dat bij het verdrag van 29 April 1815 tusschen Oostenrijk en Napels gesloten, in een geheim artikel bepaald wordt: „dat de Koning der beide Siciliën, in zijne regering geene verandering zal brengen, welke niet zoude overeenkomen met de beginselen door Z. K. K. M. aangenomen voor het inwendig beheer van zijne Italiaansche provinciën.” Hieruit blijkt dus dat Oostenrijk de hand heeft in het bestuur van Napels, en men kan zeggen dat het even zeer te Napels als te Milaan regeert. Men mag aannemen dat Koning Ferdinand, die zich in 1847 reeds van dat juk had bevrijd, de vernedering en de moeijelijkheden diep gevoelt, welke hem daardoor werden berokkend en dat hij gaarne de hand zou leenen tot eene organisatie, welke, zonder de prerogativen aan te tasten, waarop hij zeer naijverig is, hem in staat zou stellen een Italiaansch vorst te zijn in de ware beteekenis van het woord, en aldus de achting te herwinnen van alle verstandige mannen.

Te Florence heeft de Groothertog de populariteit, welke hij vóór 1848 genoot, verloren; tusschen hem en zijn volk verrijzen de Oostenrijksche bajonnetten. De Oostenrijksche heerschappij drukt op Toskane even als op Napels. Er bestaat ook een verdrag, hetwelk haar bevestigt. Dit verdrag levert dat gedeelte van Italie in de magtige hand van Oostenrijk over. Om dien toestand te doen ophouden, moet Florence weder worden hetgeen het was in de dagen der Medicissen, en om aan zijne vorsten hunne populariteit te doen herwinnen, moet Toskane, even als Rome, een nationale regering en een Italiaansch leger hebben.

In Parma heeft de Hertogin beter dan overal elders aan den invloed van Oostenrijk wederstand geboden. Zij heeft geene Oostenrijksche bezetting toegelaten. Dit is een navolgenswaardig voorbeeld; maar de Hertogin is door de verdragen en de staatkunde gebonden, zij behoort aan Oostenrijk, tot dat Italie herleve en voor dien tijd kan zij zich aan zijn juk niet onttrekken.

Wat de Hertog van Modena betreft, deze is een stedehouder van Oostenrijk. Hij erkent dien toestand openlijk; in 1847 aarzelde hij niet de hulp van Oostenrijk in te roepen om de nationale beweging te bestrijden, welke Pius IX tot hoofd had. Eenigen tijd te voren schreef hij: „Ik heb achter den Po eene reserve van 800,000 man.” Bij het verdrag van 24 Dec. 1847 kende hij aan Oostenrijk het regt toe„om zijne troepen op het Modeneesch grondgebied te doen trekken en de vestingen te bezetten telkens wanneer de belangen der gemeenschappelijke verdediging of de militaire voorzorgen dit zouden eischen.” Niettemin verliet hij den 21 Maart 1848 Modena en verleende aan zijn Staat eene vertegenwoordiging, op dezelfde grondslagen als in Piemont. Zoo onderhoudt de Oostenrijksche heerschappij in de Italiaansche Staten, waar zij is gevestigd, het revolutionnaire beginsel, dat alleen door het nationaal beginsel kan worden beheerscht en vernietigd. Zoodanig is de toestand van het schiereiland: Te Rome strijd tusschen de geestelijke regering en de belangen der burgerlijke maatschappij; afzondering van den vorst, zelfs bij den eerbied, welke men jegens het hoofd der Kerk koestert; onbepaalde Fransche bezetting; te Turijn opwekking tot het nationale denkbeeld, waardoor oorlog kan worden verwekt en verwijdering van Rome, welke scheuring kan te weeg brengen; te Milaan algemeen protest der onderdrukte, maar steeds levendige nationaliteit tegen de souvereiniteit van Oostenrijk; te Napels, Parma, Florence en Modena, overal waar Oostenrijk krachtens zijne verdragen, van zijne randgevingen welke bevelen zijn, en door zijne garnizoenen heerscht, opwekking van het Italiaansche gevoel, welke kan ontaarden in omwenteling, in een woord het is een Italie, waar de groote herinneringen der geschiedenis zijn uitgewischt door de grootste ongelukken, waar de grootste belangen der maatschappij: de godsdienst, de orde, de onafhankelijkheid der volken, het gezag der vorsten bedreigd of vernietigd zijn, en van waar een jammerkreet, voor welken de menschheid en de staatkunde niet onverschillig kunnen blijven, opgaat, als een verwijt of een vooruitdurend gevaar voor Europa en zijne beschaving. Ziedaar het tafereel, hetwelk zich aan gene zijde der Alpen aan onze blikken voordoet.

Op het Parijsche congres waren Frankrijk en Engeland het eens om te gelooven dat het noodig was goeden raad te Napels en te Weenen te doen hooren. Het eerst hield men zich met Rome bezig. De kabinetten van Weenen en Parijs trachtten overeen te komen omtrent een ontwerp van hervormingen, dat aan den Paus zou worden voorgesteld. Frankrijk stelde als beginsel voor: secularisatie van het administratief gezag, door instelling van een raad van state uit leeken zamengesteld en belast met het onderzoek der wetten; vertegenwoordiging van alle belangen des lands in eene consulta regtstreeks door de provinciale raden gekozen of door den Paus benoemd uit een door de raden aan te bieden candidatenlijst en welke de wetten en de begrooting zou onderzoeken: contrôle der plaatselijke uitgave door de provinciale raden; regterlijke reorganisatie en afkondiging van burgerlijke wetten naar het voorbeeld van het Code Napoleon; geregelde inning der openbare inkomsten, op de wijze als dit in Frankrijk geschiedt; eindelijk verzoening van alle klassen en alle meeningen, door het verleenen van genade aan hen, die zich eerbiedig aan den Paus zouden onderwerpen.

De Oostenrijksche regering bood een tegenvoorstel aan, waarin al de waarborgen, van controle door Frankrijk voorgesteld, waren weggelaten. Frankrijk meende dat het beter ware niets te doen dan zich ten deze met Oostenrijk te vereenigen. Oostenrijk leende door zijne weigering om mede te werken tot ernstige hervorming, gehoor aan een staatkundig gevoel, hetwelk de schrijver der brochure niet wil afkeuren, maar toch constateert. Geene hervormingen in zijne Italiaansche bezittingen kunnende invoeren, kan het niet dulden dat die in andere gedeelten van Italie worden tot stand gebragt. Een vrijzinniger stelsel in Lombardije in te voeren, zou voor Oostenrijk met een zelfmoord gelijk staan. Het kan zijn gezag in Opper-Italie alleen door kracht van wapenen handhaven en is gedoemd tot het bieden van onwrikbaren tegenstand aan elke poging tot het invoeren van nieuwigheden; stilstand is de hoofdvoorwaarde van zijne magt. Men moet derhalve tot de conclusie komen, dat de wenschen van het Parijsche congres naar verbetering in de regering van Italie ijdel, en dat de onderhandelingen door Frankrijk, na het congres aangeknoopt onvermogend zijn.

Daarna onderzocht de schrijver wat aan Italie overblijft bij de onmogelijkheid van eene hervorming en de dreigende gevaren van het *status quo*. Hij vraagt hoe het uit dien moeijelijken toestand zal geraken. Door eene omwenteling? Dit middel ware gevaarlijk niet alleen maar onvermogend. Hij tracht dit te betoogen; door te wijzen, dat Italie zijne onafhankelijkheid niet alléén zou kunnen verdedigen ondersteld zelfs, dat door een zamenloop van buitengewone omstandigheden een Italiaansch leger zegevierend tot aan de oevers van de Etsch kome en dat het platteland geheel in opstand gerake, dat alle vestingen in handen van den overwinnaar waren gevallen, dan nog ware alles voor Oostenrijk niet verloren; want indien Italie zijn slagveld is, dan zijn Tyrol en de Karinthische Alpen zijn wezenlijke wapenplaatsen, waarvan Verone het buitenwerk is. Ieder krijgskundige moet erkennen, dat de Italiaansche nationaliteit het gevolg niet kan zijn van eene omwenteling en zonder vreemde hulp niet kan slagen.

Indien nu het *status quo* gevaarlijk, de hervormingen

onmogelijk, de omwenteling onbestaanbaar zijn, hoe kan dan Italie de gevolgen ontgaan van den abnormalen toestand, welken op de staten en volken drukt. De schrijver tracht die vraag te beantwoorden. In de eerste plaats onderzoekt hij of men van Italie één eenig koningrijk moet maken en komt tot het besluit, dat de geschiedenis, de natuur zelve zich daartegen verzetten; de eenheid van Italie kan alleen tot stand komen door vele inspanningen, door militaire grootheid of door revolutionnaire dwingelandij. Toen Napoleon I een koningrijk Italie stichtte, heerschte bij hem een ander denkbeeld dan dynastieke eerzucht; hij vereenigde onder zijne sterke hand de verspreide gedeelten, ten einde die tot eene krachtige nationaliteit te verheffen. Hij was er minder op bedacht om een koningrijk op te rigten, dan om een volk te herscheppen. Niemand zou derhalve de ijzeren kroon, van zijn hoofd gevallen, weder kunnen opnemen. Zij zou even zwaar te dragen als moeijelijk te verkrijgen zijn. Men moet bovendien Europa gerust stellen door Italie te bevredigen, maar geenszins door een successieoorlog aan te stoken.

Het is derhalve niet de volstrekte eenheid maar een federatief verbond, dat men in Italie moet trachten tot stand te brengen. Het denkbeeld van vereeniging is de uitdrukking van een voor alle Italiaansche staten gemeenschappelijke behoefte. Schr. tracht dit te bewijzen op geschiedkundige gronden. Hij voert de gezegden aan van beroemde staatsmannen uit den vroegeren tijd, en herinnert aan de gebeurtenissen van 1821, 1831 en 1848. Hij doet uitkomen, dat hetgeen men toen wilde, was de vereeniging van vorsten en volken onder één opperhoofd. En nu vraagt hij, wie dat hoofd zou kunnen zijn? hij antwoordt dat de staatsmannen, die de groote beweging van 1847 bestuurden, tot hoofd van het Italiaansche bondgenootschap den Paus hadden aangewezen. Het beginsel van dit bondgenootschap gaf aanleiding tot het tolverbond, hetwelk den 3den Nov. 1847 onder den invloed van den Paus werd gesloten; het ontwikkelde zich toen de Koning van Napels en den Groothertog van Toskane zich bereid verklaarden, om hunne wapenen bij die van Karel Albert te voegen, en het werd in zijne geheele strekking geformuleerd, toe, na de nederlaag van het Sardinische leger, onder de oogen van den Paus het ontwerp werd geschreven, dat zijn volkomene uitdrukking is. Engeland, en dit blijkt uit een depeche van lord Ponsonby, door den schrijver aangehaald, ondersteunde dit ontwerp, hetwelk echter in de omwenteling te niet ging. De revolutionnaire partij, welke te Rome eene schijn-republiek wilde voorbereiden, wenschte geene combinatie, welke ten gevolg zou hebben gehad de verhooging van de zedelijke magt des pausen, de populariteit der vorsten, de vestiging der monarchale orde in Italie door die te vereenigen met het nationaal belang. Opmerkelijk is het, dat de Koning van Napels het denkbeeld dezer groote staatkundige organisatie toegedaan was, hetgeen blijkt uit zijne proclamatie van 7 April 1848. De paus zich in eene allocutie: „Welk gevaar kan Italie bedreigen, zoolang een band van erkentelijkheid en vertrouwen de kracht der volken aan de wijsheid der vorsten verbindt."

Op den dag toen die band vernietigd werd, is weder alles verloren gegaan en bezweek Italie andermaal onder de zwaarte van zijn ongeluk. Een beeld bleef echter over, namelijk, dat van Italie herboren door het nationaal en het godsdienstig gevoel. Om dit beeld echter eene duurzame werkelijkheid te doen worden, ontbrak hetgeen thans bestaat: een Frankrijk, kalm en krachtig, in staat om zich in Europa te doen hooren en in Italie eene staatkunde te verdedigen, welke steeds de hare was, zoowel onder Hendrik IV als onder Napoleon I. Schr. toont kortelijk aan, hoe onder deze beide vorsten steeds die staatkunde is in het oog gehouden en hoe het denkbeeld van Hendrik IV terug gevonden wordt in het plan tot een bondgenootschap, in 1847 ontworpen en in 1848 verloren gegaan Eindelijk vraagt de schrijver wat men thans kan doen? Of het noodig is den politieken toestand van Italie te wijzigen? Of het mogelijk is daaraan eene organisatie te geven, overeenkomstig zijne geschiedenis, zeden, belangen en wenschen? Of die reeds lang voorbereide organisatie hinderpalen zal ontmoeten en beantwoorden zal aan hetgeen Europa zich voorstelt? De schrijver is van oordeel, dat alle staten van Italie overtuigd zijn van de noodzakelijkheid, om de voorwaarden van hun staatkundig bestaan te wijzigen. Ten aanzien der mogelijkheid acht hij, dat de grootste hinderpaal te Rome ligt; maar hij is tevens van oordeel, dat een Italiaansch bondgenootschap slechts kan strekken tot verhooging van het prestige en tot vergrooting van de zedelijke magt des Pausen. Hij is van meening, dat men thans, even als voor elf jaren, geen ander denkbeeld kan koesteren dan dat van een Italiaansch verbond, waarvan Rome het middelpunt en de Paus de president zou zijn. Door deze vermeerdering van zedelijken invloed en door dit protectoraat over geheel Italie zoude de Paus, zonder zich te vernederen, zijn wereldlijk gezag verzwakken en zich van zijne staatkundige verantwoordelijkheid ontlasten. Sardinie zal zijne binnen- en buitenlandsche verwikkelingen zien opgeheven en in het bondgenootschap de belangrijke rol vervullen, welke het in Italie en Europa speelt. De Koning van Napels, de Groothertog van Toskane en de andere Vorsten van Italie, die thans onder den invloed staan van Oostenrijk, zouden hunne onafhankelijkheid herkrijgen en weder Italiaansche Vorsten kunnen worden zonder voor omwentelingen te behoeven te vreezen. De schrijver meent, dat het plan van 1848, hetwelk de adhaesie had erlangd van den Paus, den Koning van Napels, den Koning van Sardinie en den Groothertog van Toskane meer dan een wettig denkbeeld zou opleveren. Het berustte toch op het tweeledige beginsel: Solidariteit van alle verbondsstaten voor de binnen- en buitenlandsche verdediging; onafhankelijkheid van ieder hunner in de uitoefening van hune bijzondere souvereiniteit. Het bondgenootschap der Italiaansche staten bevestigt den vrede van Italie en het gezag van den Paus, en verheft Italie tot de hoogte zijner roeping; het bevrijdt Europa van een wezenlijk gevaar. Het algemeen belang leidt derhalve tot deze oplossing. Één hinderpaal tot de verwezenlijking hiervan bestaat echter en wel buiten Italie; namelijk de toestand van Oostenrijk in Lombardije. En nu vraagt schrijver of men zich aan het veto van Oostenrijk moet onderwerpen, of men zich daaraan niet moet storen, of men een beroep moet doen op de gewapende magt dan wel op de openbare meening?

(*Vervolg en slot in het volgend Nummer.*)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

A. A. W. Bijleveld geb. Klein. D. Batavia. 27 Maart. — A. F. Mac Lachlan geb. Gehne. Z. Rijde (Engeland) 28 Januarij. — A. M. Kostede geb. Smit. Z. Batavia 24 Maart. — H. P. van den Ham geb. Wentzel D. Djocjacarta 12 Maart. — C. C. Nagel geb. Scherius. Z. Soerabaya 21 Maart.

Getrouwd:

A. L. Fransen van de Putte met H. P. van Weelderen. 's Gravenhage 27 Januarij.

Overleden:

C. L. Doleschall, officier van gezondheid, Amboina 26 Februarij. — J. Heckler, Maros 9 Maart. — J. E. van Bulderen geb. de Wal, 24 November 1858, op zee. — G. J. Poolman, Batavia 23 Maart. — F. J. D. Launij, Tjiamies 6 Maart. — de 1ste luitenant van Wielik Schelfhout, Badjoa (Boni) 16 Februarij. — S. M. J. Schuit geb. Staal, 18 j. Soerabaya 29 Maart.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De weduwe von Faber, geb. Daum. — Reij de Bellonet. — H. W. A. Krook van Harpen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
April. 5	Baliesche	Ida.	Kerto.	Balie (Badong).

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
April 3	Nederlandsche	Eersteling.	F. G. C. Mann.	Nederland.
id. —	„	Zaanstroom.	R. L. Schaap.	Banka.
id. —	„	St Samarang Packet.	J. F. Scheel	Batavia via Samarang.
id. 5	„	Kommissaris des Konings v. d. Heim.	J. van Zanten.	Nederl. via Panaroekan.
id. —	„	Nederland.	J. Hoekstra.	Nederland

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Padang v. Sumanap.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Zweedsche	Hebe.	Falkeberg.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Catharina.	Olson.	id.	„ „ „
Nederlandsche	Derkina Titia.	Evink.	Onbepaald.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Nederland.	Hoekstra.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id.	„ „ „
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Minister Thorbecke.	C. van Duijn.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
id.	Laurens Koster.	Koenen.	Ter bevrachting	„ „ „ „ „ „
id.	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Baltimore.	Brakke.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Patriarch Samhiri.	G. G. Lion.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Fleda.	Sanders.	Ter bevrachting.	„ „ „ „
Balische.	Doris.	Tan Tik Tjan.	Balie.	„ „ „ „
Bremer.	Franklin.	F. H. Stokman.	Reparatie.	B. J. van Eck & Co.
Nederland.	Stad Gouda.	K. D Brenning	Onbepaald.	„ „ „ „ „ „
id.	Gebr. Houtman.	C. J. Bax.	Amsterdam.	„ „ „ „ „ „
id.	Broedertrouw.	G. Rotgans.	id.	„ „ „ „ „ „
Engelsche	Sea Witch.	Devine.	Australie.	P. Kervel & Co.
Fransche	Concorde.	Bertin.	Reparatie.	„ „ „ „
Nederlandsche	Ferdinaud en Louis.	De Weerd.	In lossing.	McMilllan Marten & Co.
id.	Everdina Elisabeth.	C. J. Tonjes.	Nederland.	E. ten Brinck & Co.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Samarang Packet*, Z. M. troepen.
Met het Nederl. schip *Nederland*, Luitenant ter-zee 1ste klasse Lambert.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Etna, Onrust, Amsterdam en Samarang; de schepen Oost India Pakket, Arij Scheffer, Prins van Oranje, Johanna Maria Christina, Faidul Mobarak, Franklin en Broedertrouw; het stoomschip Macassar; de barken Fathal Maän, Saijan Maskour, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Soedul Gair, Baltimore, Naim Balgijer, Abool Hasim, Laurens Koster, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Alhamadanie, Aldjoesoer, Kim Tianhoat, Zein, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Fleda, Nawan Eljoesoor, Banka, de Stad Gouda, Marion Macentijre, Maijmoon, Derkina Titia, Patriarch Samhiri, Ferdinand en Louis, Zeenimph, Minister Thorbecke, Catharina, Everdina Elizabeth, Concorde, Banel Gair en Hebe; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair, Fathus Seroer en Boesroelkarim; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Bil Madjiet, L' Union, Sea Witch en Doris; de kotter Riengit.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

28 Maart. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong van Soerabaya.

VERTROKKEN.

28 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam naar Soerabaya.

1 April. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Sumanap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederl. Ind. kotters Carolina, Madmira en Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 4den tot en met den 6den April 1859.

AANVOER.

Van Balie per het Baliesche schip *Ida*, gezagv. Kerto, agenten Mc Millan Marten en Co.

145$^{69}/_{00}$ picols koffij, 1158$^{91}/_{100}$ picols rijst, 30$^{63}/_{100}$ picols dendeng, 129$^{68}/_{100}$ picols klapper olie, 125 stuks varkens, 5 stuks paarden en kleinigheden, Mc Millan Marten en Co.

UITVOER.

Naar Samarang en Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Samarang Paket*, gezagv. Scheel.

Ballast.

Naar Amsterdam per het Ned. schip *Stad Nijmegen*, gezagv. H. P. Cruijs.

2895$^{12}/_{100}$ picols rijst, 2218 stuks koe en buffel huiden, 506$^{69}/_{100}$ picols tabak, 66$^{16}/_{100}$ picols indigo, 96$^{49}/_{100}$ picols vet, 25$^{16}/_{100}$ picols klapper-olie, 127$^{69}/_{100}$ picols rotting. 3065 stuks koe en buffel huiden, 2907$^{86}/_{100}$ picols suiker, 157 picols tabaks bladeren, Major Matzen & Co.

Naar Nederland per het Ned. schip *Eersteling*, gezagv. Mann.

236$^{68}/_{100}$ picols rotting, 1800 picols rijst, 155$^{19}/_{100}$ picols rijst, 150 picols rotting. P. Kervel & Co; 8$^{3}/_{2}$ leggers arak, 1474$^{38}/_{100}$ picols tabak, Schimmelpenninck & Co; 780 picols rijst, 212$^{32}/_{100}$ picols suiker, 15$^{34}/_{100}$ picols rijst, Mathieu Ebbs Ruijs & Co; 1157$^{84}/_{1}$ 1 picols tabak, Hill Broekman en Co; 65$^{43}/_{100}$ picols suiker, 371$^{66}/_{00}$ picols tabak, Major Matzen en Co; 38633 N. ℔ tabak, 1 kist gember, kleederen en kleinigheden. B. Kopersmit en Co; 248 stuks koe en buffel huiden, Mathieu Ebbs Ruijs en Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ 19.—
KOFFIJ Nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang. ƒ 135 à ƒ 145.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—
KOEHUIDEN ƒ 40 per picol
ARAK per legger ƒ 50.—
OLIE (KLAPPER) ƒ 14.—
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN
ROTTING. ƒ 9½ à ƒ 12.—
WISSELKOERS Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 10den April 1859,
's morgens ten half negen ure.
Bevestiging van onderlingen
en
DOOPSBEDIENING.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 10 den April 1859, 's morgens ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.